

Schoolondersteuningsprofiel

OPON - SWV PO 20.01

SBO 't Hoge Holt

April 2014

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	
2.	Algemene gegevens van de school	
2.1	Contactgegevens	5
2.2	Visie	5
2.3	Onderwijsconcept	6
2.4	Werkwijze	6
2.5	Opbrengstgericht werken	6
2.6	Kengetallen leerlingenpopulatie	7
2.7	Formatie en expertise	8
2.8	Kenmerken van het schoolgebouw	8
2.9	Voorzieningen	9
2.10	Samenwerking met andere instanties	9
2.11	Opmerkingen hoofdstuk 2	9
3.	Basisondersteuning	
3.1	Definitie	10
3.2	Preventieve en licht curatieve interventies	10
3.3	De onderwijsondersteuningsstructuur	10
3.4	Planmatig werken	11
3.5	Kwaliteit van basisondersteuning	12
3.6	Handelingsgericht werken	12
3.7	Opmerkingen hoofdstuk 3	13
4.	Extra ondersteuning	
4.1	Definitie	14
4.2	Toekenning van extra ondersteuning	14
4.3	(Handelingsgericht) Arrangeren	14
4.4	Opmerkingen hoofdstuk 4	15
5.	Grenzen aan ondersteuning - Conclusie en ambities	
5.1	Analyse en evaluatie	16
6.	Bijlagen	
6.1	Ondersteuningsplan SWV PO 20.01	17
6.2	Schoolplan en schooljaarplan SBO t Hoge Holt	17

1) Inleiding

Onderwijsbehoeften van leerlingen

In dit schoolondersteuningsprofiel (SOP) is in eerste instantie beschreven in hoeverre de school kan voldoen aan de onderwijsbehoeften van leerlingen. Daarnaast heeft het een aantal andere functies met betrekking tot:

- Communicatie
- Professionalisering
- Bovenschoolse inzet van het schoolondersteuningsprofiel
- Het schoolondersteuningsprofiel in relatie tot andere documenten

Communicatie

Het SOP is voor onze school de basis voor de communicatie met ouders. Op basis van het profiel kan uitgelegd worden wat de school wel of niet voor hun kind kan betekenen. Als ouders hun kind aanmelden bij de school dient het SOP als basis voor de afweging of een school de onderwijs-ondersteuning kan bieden waaraan het kind behoefte heeft. Het SOP zal niet steeds direct en eenduidig een antwoord bieden op die vraag; ieder kind en iedere situatie is uniek. Het SOP echter helpt om een beargumenteerde afweging te maken. Een samenvatting van het ondersteuningsprofiel van de school is opgenomen in de Schoolgids.

Professionalisering

Het SOP ondersteunt het professionaliseringsbeleid van de school. Mede op basis van dit document wordt bepaald welke competenties leerkrachten moeten beheersen om onderwijs en ondersteuning te verzorgen zoals de school heeft omschreven. Niet elke leraar of school hoeft dezelfde expertise op elk niveau te bezitten. Daarover zijn afspraken gemaakt binnen de school, maar ook tussen scholen en op het niveau van SWV PO 20.01. Deze afspraken zijn vastgelegd in het *Ondersteuningsplan* en het *Activiteitenplan* van SWV PO 20.01.

Daarnaast brengt dit SOP de ambities van de school in kaart als het gaat om extra ondersteuningsmogelijkheden. De ambities worden meegenomen in het schoolplan en zijn mede bepalend voor het professionaliseringsplan.

Bovenschoolse inzet van het schoolondersteuningsprofiel

Het samenwerkingsverband heeft afspraken over de basisondersteuning en bepaalt aan de hand daarvan aan welk niveau van ondersteuning de school binnen het samenwerkingsverband moet voldoen. Uit de gegevens van dit SOP is op te maken of de school voldoet aan de afgesproken invulling van de basisondersteuning.

Daarnaast kan uit dit SOP worden opgemaakt welke extra ondersteuning onze school kan bieden. Deze informatie is noodzakelijk om extra ondersteuning te kunnen arrangeren voor leerlingen die dat nodig hebben. In groter verband is het SOP de eerste bron van informatie over de mogelijkheden van individuele scholen.

Gegevens uit de ondersteuningsprofielen van verschillende scholen dienen onderling vergelijkbaar te zijn, om een bovenschools overzicht te kunnen maken. Dit overzicht heeft de volgende functies:

- 1) het helpt het samenwerkingsverband / schoolbestuur bij het bepalen van een niveau van basisondersteuning, dat tegelijkertijd realistisch en ambitieus is;
- 2) het helpt het samenwerkingsverband / schoolbestuur bij het bepalen of scholen medegefinancierd zullen worden uit ondersteuningsmiddelen om het gewenste niveau van basisondersteuning te realiseren;
- 3) het helpt het samenwerkingsverband / schoolbestuur om te bepalen of het in staat is om alle leerlingen passend onderwijs te bieden zodat de scholen binnen het samenwerkingsverband aan de zorgplicht van het samenwerkingsverband kunnen voldoen;
- 4) het helpt het samenwerkingsverband / schoolbestuur bij het arrangeren van extra ondersteuning.

Het schoolondersteuningsprofiel in relatie tot andere documenten

Het samenwerkingsverband maakt eens in de vier jaar een ondersteuningsplan, waarin het de uiteenlopende aspecten van haar beleid beschrijft. De SOP's maken deel uit van het ondersteuningsplan van het samenwerkingsverband.

De samengevoegde schoolondersteuningsprofielen moeten inzichtelijk maken welke werking uitgaat van de afspraken die in het samenwerkingsverband worden gemaakt over basisondersteuning. Ook laat het zien of in het aanbod van het samenwerkingsverband sprake is van een dekkend netwerk op basis waarvan de schoolbesturen aan hun zorgplicht voldoen om aan iedere leerling passend onderwijs te bieden.

Dit betekent in de praktijk dat in een vierjarige beleidscyclus de SOP's moeten worden opgesteld in het jaar voorafgaand aan het jaar waarin het ondersteuningsplan wordt opgesteld.

2) Algemene gegevens van de school

2.1 Contactgegevens

Naam school	SBO 't Hoge Holt
Brinnummer	19 QJ
Bezoekadres	Lijsterbesstraat 1
Postcode	9301 MK
Plaats	Roden
Gemeente	Noordenveld
Postadres	Postbus 34
Postcode	9300 AA
Plaats	Roden
Gemeente	Noordenveld
Telefoon	050-5019328
Website	www.thogeholt.nl
E-mail	mail@thogeholt.nl directie@thogeholt.nl
Naam schoolbestuur	OPO Noordenveld
Naam samenwerkingsverband	SWV PO 20.01
Website samenwerkingsverband	www.passendonderwijsgroningen.nl

2.2 Visie

Het team heeft de volgende collectieve ambitie verwoord:

De school moet een veilige haven voor een kind zijn waarin, het kind zich kan ontwikkelen tot een zelfdenkend mens en waar het kind kan werken op eigen niveau en uitgedaagd wordt om een volgende stap in zijn ontwikkeling te zetten.

Het ontwikkelen van een positief zelfbeeld is van het grootste belang om tot optimale prestaties op welk gebied dan ook te komen.

De leerkracht moet een hoge mate van inlevingsvermogen bezitten en een hoog opleidingsniveau hebben om kinderen te kunnen / mogen begeleiden naar volwassenheid.

Het belangrijkste is kennis van zaken op sociaal-emotioneel terrein en het juist doseren van meelevens en niet altijd toegeven. Het inzicht in leerprocessen is even belangrijk om een kind te brengen naar een volgende stap in zijn cognitieve ontwikkeling. Het onderwijs dient zoveel mogelijk op individueel niveau aangeboden te worden, maar op bepaalde momenten moeten er gezamenlijke activiteiten plaats vinden zodat leerlingen ook groepsprocessen onder de knie leren krijgen.

Het leren samenwerken is van het grootste belang, daarom moeten er werkvormen gehanteerd worden die aan deze eigenschappen appelleren.

Het effect moet zijn:

Een kind met een goed zelfbeeld dat zelfstandig en zelfbewust de wereld tegemoet zal treden en in staat is samen met anderen op een hoger ontwikkelingsplan te komen.

Een school die het beste uit een kind haalt op elk terrein.

Voor welke kinderen willen wij een veilige haven zijn.

In het speciaal basis onderwijs komen kinderen die een andere benadering vragen dan kinderen in het reguliere basisonderwijs. Het betreft kinderen die soms al negatieve ervaringen hebben opgedaan. Ook komen er kinderen rechtstreeks vanuit het MKD of van een Peuterspeelzaal.

De ervaringen kunnen betrekking hebben op:

- A. De opvoedingssituatie
- B. De medische situatie
- C. De psychische situatie
- D. De schoolsituatie

Welke gedachten liggen ten grondslag aan onze visie op onderwijs.

De school moet een veilige haven zijn voor een kind.

Een kind dat naar school gaat, moet met plezier naar school gaan. Het kind moet er van op aan kunnen dat de leerkracht zich verheugt op een schooldag samen met het kind. Dit betekent dat de leerkracht het kind accepteert zoals hij/zij is en dat de leerkracht het kind positief benadert/er van de leerling gehouden wordt,/ wat het kind ook doet.

Dat betekent niet dat alle gedragingen van het kind altijd worden geaccepteerd of getolereerd, maar de leerling zelf wordt geaccepteerd.

In de groep zal er dan een sfeer zijn waarin de kinderen de verschillen in de ander leren accepteren en begrijpen waarom de leerkracht van de ene leerling gedragingen en/of prestaties wel tolereert en van de andere leerling niet.

Het kind weet zich beschermd omdat de leerkracht een open oor heeft voor de leerling, dat wil niet zeggen dat de leerling altijd gelijk krijgt, maar er wordt wel naar het kind geluisterd.

De ontwikkeling van het kind kan op allerlei gebied zijn:

- Op sociaal-emotioneel gebied
- Op cognitief gebied
- Op het gebied van sociale vaardigheden
- Op het gebied van zelfredzaamheid

Het ontwikkelen van een positief zelfbeeld bij de leerling is de belangrijkste taak van de leerkracht.

Wanneer een kind van zichzelf weet dat hij/zij in staat is om een uitdaging goed uit te voeren, dan zal de leerling een volgende keer minder gespannen eenzelfde of andere uitdaging aanpakken. Door positieve ervaringen zal de leerling een positief zelfbeeld ontwikkelen wat het kind stimuleert om de volgende stap in zijn ontwikkeling te zetten.

Het kind zal ook moeten leren dat wanneer een opdracht niet lukt, de leerkracht of een medeleerling er is om te helpen die hobbel te nemen. De leerkracht moet dit op een positieve manier doen, accepteren dat de hobbel voor het ene kind hoger en langer is dan voor het andere kind.

Om de leerling positieve ervaringen op te laten doen is het noodzaak dat de leerkracht de leerstof op allerlei gebied aanpast aan het niveau van het kind. Als een kind een negatief zelfbeeld heeft zal de leerstof eerst op bekend niveau moeten worden aangeboden. Heel langzaam zal de leerkracht het niveau van de leerstof verhogen tot aan de zone van de naaste ontwikkeling.

Als het zelfbeeld (weer) positief is, is het de taak van de leerkracht om de leerling zover mogelijk in zijn/haar ontwikkeling te brengen.

(In het schooljaar 2014-2015 gaat het team onderzoeken of de visie en missie van de school aangepast moet of kan worden)

2.3 Onderwijsconcept

Het onderwijs wordt in beginsel gegeven in basisgroepen. De samenstelling van de groepen wordt bepaald door een groot aantal factoren te weten:

- leeftijd
- sociaal-emotionele ontwikkeling
- cognitief niveau/ leesniveau
- lichaamsbouw en lichamelijke ontwikkeling.
- groepssamenstelling
- groepsgrootte

Er zitten in principe niet meer dan 15 leerlingen in een groep.

Uitzonderingen zijn daar op mogelijk. De oudste groepen, aqua, geel en groen, mogen uit maximaal 18 leerlingen bestaan.

We streven ernaar de groepen blauw en rood, niet groter te laten zijn dan 12 kinderen.

Het aankomende jaar bestaan de groepen aqua en geel uit leerlingen die het jaar daarna naar het voortgezet onderwijs gaan. Ook in groep groen kunnen kinderen zitten die het jaar erna naar het voortgezet onderwijs zullen gaan.

2.4 Werkwijze

Conform de visie van onze school is het onderwijs zodanig ingericht dat er sprake is van een ononderbroken ontwikkelingsproces van leerlingen. De kinderen kunnen in beginsel binnen een tijdvak van acht aaneensluitende jaren de school doorlopen. Wij stemmen de voortgang af op de ontwikkeling van de leerlingen. Het onderwijs richt zich op de emotionele en de verstandelijke ontwikkeling van kinderen. Het onderwijs op SBO 't Hoge Holt is gebaseerd op uitgangspunten van 'Opbrengstgericht Werken'.

De werkwijze op school is gebaseerd op het model Handelingsgericht Werken (HGW) en het instructie-model Interactieve Gedifferentieerde Directe Instructie (IGDI).

Ten aanzien van de cognitieve ontwikkeling ligt de nadruk op de vakken lezen, taal en rekenen. Daarnaast is ons onderwijs gericht op de creatieve, sociaal culturele en lichamelijke vaardigheden. De school beschikt over recente methoden, waarmee het onderwijsaanbod voldoet aan de kerndoelen en aan de referentieniveaus.

2.5 Opbrengstgericht werken

Het onderwijs op SBO 't Hoge Holt is gebaseerd op uitgangspunten van Opbrengstgericht Werken. Om de opbrengsten op school te verbeteren is een samenhangende onderwijskundige aanpak essentieel, op alle niveaus in de school.

Op schoolniveau is kwaliteitszorg van belang. Wij streven naar een professionele opbrengstgerichte cultuur, waaronder personeelsleden die elkaar op een constructieve manier aanspreken op hun verantwoordelijkheden.

Op groepsniveau is het de leerkracht die in de lessen opbrengstgericht werken vormgeeft door de manier waarop deze de lessen voorbereidt, organiseert en presenteert. Hierbij gaat het om de kwaliteit van het leerstofaanbod voor alle leerlingen, de onderwijstijd, het didactisch handelen en de afstemming van het onderwijsleerproces op de verschillende behoeften van leerlingen.

Op leerling-niveau speelt de extra ondersteuning aan de individuele leerling een belangrijke rol. Verder zijn een goed toets instrumentarium en actieve betrokkenheid van de leerling belangrijk.

Daar waar mogelijk ondersteunt het bestuur de scholen bij de ontwikkeling naar een opbrengstgerichte schoolcultuur.

Voor de schoolleiding is de focus gericht op:

- Een heldere visie en ambitieuze doelen
- Kennis om opbrengstgericht leiding te geven aan het schoolteam
- De vooruitgang planmatig volgen en evalueren
- Een onderzoeksmatige cultuur bewerkstelligen
- Goede voorwaarden creëren zodat leerkrachten hun werk goed kunnen doen
- Samenhang en kwaliteit bewaken

De school gebruikt het OVM (kleuters), het Cito LOVS (vanaf groep 3) om de leerresultaten van de leerlingen in kaart te brengen. Daarnaast wordt het instrument ZIEN en de methode Leefstijl gebruikt om informatie met betrekking tot de sociaal emotionele ontwikkeling en de veiligheid van leerlingen in beeld te brengen. Met behulp van beide systemen wordt de ontwikkeling van leerlingen, groepen, bouwen en de school nauwkeurig gevolgd. Jaarlijks vindt er een analyse van opbrengsten plaats. Daarbij worden de trendanalyses en dwars-doorsneden zorgvuldig bestudeerd. De analyse wordt besproken in het gehele schoolteam, conclusies en daaruit voortkomende actiepunten worden in het team geborgd en beschreven in het schoolplan en schooljaarplan.

De schoolleiding heeft een duidelijke controlefunctie als het gaat om de praktische uitvoering van actiepunten door leerkrachten. Dit gebeurt onder meer door regelmatig groepsbezoeken af te leggen en te evalueren, op individueel niveau en op teamniveau.

2.6 Kengetallen leerlingenpopulatie

Aantal leerlingen – Gewicht leerlingen – Gediagnosticeerde leerlingen	01-10-2011	01-10-2012	01-10-2013
Aantal leerlingen	140	142	127
Aantal leerlingen met 0.3 gewicht	nvt	nvt	nvt

Aantal leerlingen met 1.2 gewicht	nvt	nvt	nvt
Aantal leerlingen met een dyslexieverklaring	25	26	24
Aantal leerlingen gediagnosticeerd met Dyscalculie	0	1	2
Aantal leerlingen gediagnosticeerd hoogbegaafd	nvt	nvt	nvt

Aantal leerlingen met een rugzakje	01-10-2011	01-10-2012	01-10-2013
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 1 (slechtziend / blind)	0	0	0
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 2 (slechthorend, spraak- taal)	2	2	3
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 3 (verstandelijk e/o lichamelijk)	5	8	8
Aantal leerlingen met een indicatie cluster 4 (psychiatrisch en gedrag)	11	8	10

Aantal aanmeldingen ZAT en verwijzingen S(B)O	01-10-2011	01-10-2012	01-10-2013
Aantal aanmeldingen ZAT	0	1	1
Aantal verwijzingen naar SBO	nvt	nvt	nvt
Aantal terugplaatsingen BO	2	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 1	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 2	0	0	0
Aantal verwijzingen SO cluster 3	2	2	0
Aantal verwijzingen SO cluster 4	0	1	0

Uitstroom VO	2011-2012	2012-2013	2013-2014
Aantal uitgestroomde leerlingen Totaal	23	33	34
Aantal uitgestroomde leerlingen Praktijkonderwijs	5	6	11
Aantal uitgestroomde leerlingen Praktijkonderwijs/schakelklas	6	5	2
Aantal uitgestroomde leerlingen LWOO BB	7	15	15
Aantal uitgestroomde leerlingen VMBO BB of KB	3	6	1
Aantal uitgestroomde leerlingen VMBO GL of TL	0	0	-
Aantal uitgestroomde leerlingen HAVO	0	0	1
Aantal uitgestroomde leerlingen VWO	0	0	-
Aantal uitgestroomde leerlingen VSO	2	1	4

Toelichting

Het is onvermijdelijk dat bij het eerste SOP wordt teruggegrepen op gegevens en terminologie die aan de huidige 'oude' systematiek van leerling-indicaties zijn ontleend. In de volgende versies van het SOP zullen meer gegevens en termen worden gebruikt die gebaseerd zijn op handelingsgerichte diagnostiek.

2.7 Kengetallen formatie en expertise

Formatie en expertise Aantal	01-08-2014
FTE Totaal	13,3200
FTE Directie	0,9165
FTE Leraren (<i>exclusief IB-ers</i>)	9,8443
FTE leraarondersteuners	0,6266
FTE Onderwijsassistenten	0,3218
FTE Klassenassistenten	0,0000
FTE Intern Begeleiders	0,9817
Taal- en Leesspecialisten	-
Dyslexiespecialisten	1
Rekenspecialisten	-
Gedragsspecialisten	4
Specialisten Sociale Vaardigheden	1
Specialisten Hoogbegaafdheid	-

Specialisten Anderstaligen	1
Orthopedagogen	1
Psychologen	-
Logopedisten	2
School Maatschappelijk Werkers	1
Video Interactie Begeleiders	1
RT-ers	-
Specialisten MRT	1
Speltherapeuten	-
Gymleerkrachten	1

2.8 Kenmerken van het gebouw

Kenmerken van het schoolgebouw	
De lokalen zijn afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen	•
De inrichting van de lokalen is afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen	•
Buiten de lokalen zijn er andere werkruimten beschikbaar	•
Er is ruimte in de groep voor één op één begeleiding	•
Er is ruimte op de gang voor één op één begeleiding	•
Er zijn prikkelarme werkplekken	•
Er is ruimte voor een time out	•
De lokalen zijn aangepast voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften	-
Er zijn ruimten voor specifieke functies voor bewegings- en leerbehoeften*	•
De school is toegankelijk voor minder validen en rolstoelgebruikers	•
De school beschikt over een deugdelijk toilet voor minder validen	•
De school beschikt over een lift (indien van toepassing)	•
Anders:	
* bijvoorbeeld fysio therapie, MRT etc.	

2.9 Voorzieningen

Voorzieningen in het eigen gebouw	
Schakelklas	-
Time Out	•
Plus / Hoogbegaafdengroep	-
Observatiegroep	•
Autiklas	-
Voorschool VVE	-
Individuele behandeling dyslexie (betaald door zorgverzekering)	-
Logopedie (particulier of zorgverzekering)	-
Anders:	

2.10 Samenwerking met andere instanties

Samenwerking met onderwijs- en ketenpartners	
SWV PO (Scholen, IB-netwerk etc.)	•
SWV VO	•
VO-scholen	•
Zorgloket SWV	•

SBO-scholen SWV	•
(V)SO-school	•
Leerplicht	•
Lokale overheid	•
Huisartsen	•
Bureau Jeugdzorg	•
Centrum voor Jeugd en Gezin	•
Maatschappelijk werk	•
GGZ	•
GGD	•
Particuliere ondersteuningspraktijken	•
Politie (Jeugd- en Wijkpolitie)	•
ZAT	•
Buurtnetwerk	-
Peuterspeelzaal	•
BSO	•
Buurthuis	•
Opleidingsinstituten	•
Schoolbegeleidingsinstellingen	•
Anders:	

2.11 Opmerkingen hoofdstuk 2

Hoofdstuk 2 betreft een inventarisatie van expertise en voorzieningen op SBO 't Hoge Holt. Daaruit kan niet tot in detail worden opgemaakt welke leerlingen wel of niet voldoende kunnen worden ondersteund op de SBO school. Leerlingen die binnen de kaders van de basisondersteuning vallen kunnen in beginsel worden ondersteund.

Voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben is er meestal sprake van een combinatie van factoren. In dergelijke meer specifieke situaties wordt verwezen naar hoofdstuk 4.3 'Handelingsgericht arrangeren' en de bijbehorende matrix. Daarnaast nemen wij de grenzen van de zorg(hoofdstuk 5) als leidraad voor het al dan niet kunnen begeleiden van leerlingen die buiten de kaders van de basiszorg vallen.

3) Basisondersteuning

3.1 Definitie

Bij de formulering en vaststelling van de basisondersteuning in SWV PO 20.01 is uitgegaan van de volgende definitie:

'Het door het samenwerkingsverband afgesproken geheel van preventieve en licht curatieve interventies die de school binnen haar onderwijsstructuur planmatig en op een overeengekomen kwaliteitsniveau, eventueel met samenwerkende ketenpartners, uitvoert'.

Dit betekent dat de basisondersteuning structureel beschikbaar is voor of binnen de school. Een en ander is in dit document nader uitgewerkt.

Er wordt voor deze interventies geen toewijzende verklaring afgegeven die recht geeft op extra ondersteuning uit het SWV.

3.2 Preventieve en licht curatieve interventies

1	Leerlingen ontwikkelen zich in een veilige omgeving	
1.1	De school heeft inzicht in de veiligheidsbeleving van leerlingen en in de incidenten die zich voordoen 4.2*	•
1.2	De leerlingen voelen zich aantoonbaar veilig op school 4.2	•

1.3	De school heeft veiligheidsbeleid gericht op het voorkomen en afhandelen van incidenten 4.5 - 4.6	•
1.4	Leerkrachten, IB-ers en directeurs zorgen er voordat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan 4.7	•
1.5	De school hanteert regels voor veiligheid en omgangsvormen	•
1.6	Leerkrachten, IB-ers en directeurs gaan vertrouwelijk om met informatie over leerlingen	•
*	<i>Indicatoren uit het toezichtskader van de onderwijsinspectie</i>	

2	Voor leerlingen die een passend curriculum nodig hebben is een ontwikkelingsperspectief vastgesteld**	
2.1	De school volgt of alle leerlingen zich ontwikkelen conform het OPP en maakt naar aanleiding hiervan berekenbare keuzes 7.4	•
2.2	Het OPP is handelingsgericht opgesteld	•
2.3	Het OPP heeft een vaste structuur volgens een vast format	•
2.4	Het OPP bevat in elk geval tussen- en einddoelen	•
2.5	Het OPP bevat in elk geval een leerlijn die gekoppeld is aan de referentieniveaus Taal en Rekenen en zo nodig voor Sociaal Emotionele Ontwikkeling en Taalwerkhouding	•
2.6	Het OPP bevat evaluatiemomenten	•
2.7	Het OPP maakt deel uit van het leerling dossier	•
2.8	Het OPP is een leidraad voor het personeel en eventuele externe begeleiders	•
**	<i>Dit kan passend binnen de basisondersteuning of in een (extra) arrangement</i>	

3.3 Onderwijs Ondersteuningsstructuur

3	De school heeft een effectieve interne ondersteuningsstructuur	
3.1	De taakomschrijving en verantwoordelijkheden van de leerkrachten, IB-ers en directeur op het terrein van onderwijsondersteuning zijn duidelijk en transparant	•
3.2	Coaching en begeleiding van leraren maken onderdeel uit van de taak van de interne begeleiding	•
3.3	Leerkrachten worden ondersteund bij het uitvoeren van een OPP	•
3.4	De IB-er beschikt over tijd en middelen	•
3.5	De IB-er is gekwalificeerd	•
3.6	De school weet waar zij in de regio terecht kan voor leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften	•
3.7	De interne onderwijsondersteuning is afgestemd op de onderwijsondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband	•

4	De leerkrachten, IB-er en directeur werken continu aan hun handelingsbekwaamheid en competenties	
4.1	Genoemde professionals beschikken over didactische, pedagogische, organisatorische en communicatieve competenties voor de begeleiding van leerlingen met hun onderwijsbehoeften	•
4.2	Genoemde professionals zijn in staat om te reflecteren op hun eigen handelen en staan open voor ondersteuning bij hun handelen	•
4.3	Genoemde professionals werken continu aan handelingsgerichte vaardigheden	•
4.4	Genoemde professionals krijgen de mogelijkheid in teamverband en individueel te leren en te werken	•
4.5	Genoemde professionals worden gestimuleerd voor deelname aan lerende netwerken	•

5	De school heeft een effectief multidisciplinair overleg gericht op leerlingenzorg	
5.1	De school zoekt structurele samenwerking met ketenpartners waar noodzakelijke interventies op leerlingenniveau haar eigen kerntaak overschrijden	•
5.2	Taken, werkwijze en verantwoordelijkheden van het multidisciplinair overleg zijn vastgelegd	•
5.3	Het multidisciplinair overleg draagt zorg voor het organiseren van extra hulp	•
5.4	Het multidisciplinair overleg ondersteunt ouders / verzorgers, leerlingen, leerkrachten, IB-ers en directeur	•

6	Ouders en leerlingen zijn actief betrokken bij het onderwijs	
6.1	De leerkrachten, IB-er en directeur bevragen ouders / verzorgers over de ervaringen met hun kind thuis en de kennis van de ontwikkeling van hun kind op school en thuis	•
6.2	De school en de ouders / verzorgers informeren elkaar over de ervaringen en de ontwikkeling van het kind op school en thuis	•
6.3	De school maakt samen met de leerling en de ouders / verzorgers afspraken over de begeleiding en wie daar	•

	verantwoordelijk voor is	
6.4	De school streeft ernaar d.m.v. gesprek de leerlingen zoveel mogelijk eigenaar te laten zijn van hun eigen onderwijs ontwikkeling	•
6.5	Als een leerling de school verlaat stelt de school het onderwijskundig rapport op en bespreekt dit met ouders / verzorgers en kind	•
6.6	De school ondersteunt ouders / verzorgers en leerlingen bij de overgang naar een andere school	•
6.7	De school voert met ouders / verzorgers een intakegesprek bij aanmelding	•

3.4 Planmatig werken

7	De school heeft continu zicht op de ontwikkeling van leerlingen	
7.1	De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de cognitieve en sociaal emotionele ontwikkeling van leerlingen 7.1	•
7.2	De leerkrachten volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen 7.2	•
7.3	De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen ondersteuning nodig hebben 8.1	•
7.4	De school heeft normen vastgesteld voor de resultaten die zij met de leerlingen nastreeft	•
7.5	De normen leiden tot het behalen van de referentieniveaus Taal en Rekenen (1F en 1S)	•

8	De school werkt Opbrengst- en Handelingsgericht aan de ontwikkeling van leerlingen	
8.1	Op basis van een analyse van verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de ondersteuning voor zorgleerlingen 8.2	•
8.2	De school voert de ondersteuning planmatig uit 8.3	•
8.3	De school evalueert regelmatig de effecten van de ondersteuning 8.4	•
8.4	De school past op grond van verzamelde toetsgegevens, observatiegegevens en gesprekken minimaal twee maal per jaar de handelingsplanning aan	•

9	De school voert beleid op het terrein van de leerling ondersteuning	
9.1	De school weet wat de onderwijsbehoeften van haar leerlingen zijn 9.3	•
9.2	De school heeft een visie op leerlingenzorg, die wordt gedragen door het team	•
9.3	De procedures en afspraken over leerlingenzorg zijn duidelijk	•

3.5 Kwaliteit van basisondersteuning

10	De school werk met effectieve methoden en aanpakken	
10.1	De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand 2.4	nvt
10.2	De leerkracht stemt de aangeboden leerinhouden af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen 6.1	•
10.3	De school stemt de instructie af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen	•
10.4	Het personeel stemt de verwerking af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen 6.3	•
10.5	Het personeel stemt de onderwijstijd af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen 6.4	•
10.6	De school gebruikt materialen en methoden die differentiatie mogelijk maken	•
10.7	De school heeft methoden en materialen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften	•
10.8	De leerkrachten stemmen het onderwijsaanbod af op de onderwijsbehoefte van de leerlingen	•

11	De school evalueert jaarlijks de effecten van de leerling ondersteuning	
11.1	De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen 9.2	•
11.2	De school evalueert jaarlijks het onderwijsleerproces 9.3	•
11.3	De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten 9.4	•
11.4	De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces 9.5	•
11.5	De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit 9.6	•
11.6	De school evalueert jaarlijks de leerlingenzorg	•
11.7	De school evalueert jaarlijks de effectiviteit van de ingezette zorgmiddelen	•

12	De school draagt leerlingen zorgvuldig over	
12.1	Voor alle leerlingen vindt een warme overdracht plaats binnen de school bij de overgang naar een volgende groep of volgende leraar	•
12.2	Er wordt aangesloten bij de ontwikkelingsdoelen van de voorschoolse voorziening of de vorige school van de leerling	•
12.3	De school koppelt in het eerste leerjaar de ontwikkeling van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften terug naar de voorschoolse voorzieningen of de vorige school	•

13	De school heeft haar ondersteuningsprofiel vastgesteld	
13.1	Het ondersteuningsprofiel bevat een kopie van hoofdstuk 2.1 uit het laatste rapport kwaliteitsonderzoek van de onderwijsinspectie: <i>Hoofdstuk 2.1. Bevindingen, kwaliteits- en nalevingsprofiel.</i>	•
13.2	Het ondersteuningsprofiel is na overleg met het team vastgelegd	•
13.3	De MR heeft kennis genomen van het ondersteuningsprofiel en is in de gelegenheid gesteld gebruik te maken van haar adviesrecht	•
13.4	Het ondersteuningsprofiel is onderdeel van het Schoolplan en de Schoolgids	•
13.5	Het ondersteuningsprofiel bevat een beschrijving van het aanbod van de school aan het onderwijs, begeleiding, expertise en voorzieningen	•
13.6	Het ondersteuningsprofiel biedt aanknopingspunten voor verdere ontwikkeling van de leerlingenzorg	•

3.6 Handelingsgericht Werken

Standaarden Handelingsgericht Werken		
1	Leerkrachten werken samen met hun leerlingen. Ze betrekken hen bij de analyse, formuleren samen doelen en benutten oplossingen en ideeën van leerlingen	•
2	Leerkrachten verkennen en benoemen de onderwijsbehoeften van leerlingen, o.a. door observatie, gesprekken met ouders / verzorgers en leerlingen en analyse van toetsen	•
3	Leerkrachten bekijken en bespreken de wisselwerking tussen de leerling, de leerkracht, de groep en de leerstof om de onderwijsbehoeften te begrijpen en daarop af te stemmen	•
4	Leerkrachten werken samen met ouders / verzorgers. Ze betrekken hen als ervaringsdeskundige en partner bij de analyse van de situatie en het bedenken en uitvoeren van de aanpak	•
5	Leerkrachten benoemen hoge, reële SMARTI-doelen voor de lange (einde schooljaar) en voor de korte (tussendoelen) termijn. Deze doelen worden gecommuniceerd en geëvalueerd met leerlingen, ouders en collega's	•
6	Leerkrachten werken met een groepsplan waarin ze de doelen en de aanpak voor de groep, sub groepjes en mogelijk een individuele leerling beschrijven	•

Met lichte zorgmiddelen ondersteunen scholen planmatig de leerlingen met een verwacht uitstroomperspectief of referentieniveau 1F en 1S. Bij de ondersteuning kunnen ketenpartners via het CJG betrokken worden. Bij de basisondersteuning hoort:

- Begeleiding, observatie en onderzoek door een deskundige met diagnostische expertise;
- Ondersteuning en begeleiding van leerkrachten door een externe deskundige, bij specifieke vragen.

3.7 Opmerkingen hoofdstuk 3

De checklist basisondersteuning is ingevuld overeenkomstig de bevindingen van de onderwijsinspectie, naar aanleiding van het kwaliteitsonderzoek dat heeft plaatsgevonden op 12 december 2013. De verbeterpunten zijn:

- De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen (6.2)
- De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen (6.3)
- De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen(7.2)

De schoolontwikkeling heeft zich op deze punten al ingezet en zullen in het aankomende schooljaar een vervolg krijgen.

4) Extra ondersteuning

4.1 Definitie

Bij de formulering en vaststelling van extra ondersteuning in SWV PO 20.01 is uitgegaan van de volgende definitie: 'Alle vormen van onderwijsondersteuning die de basisondersteuning overstijgen'.

Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Zware ondersteuning, waarvoor wettelijk gezien een *Toelaatbaarheidsverklaring* (TLV) nodig is:
 - Plaatsing in het SBO
 - Plaatsing in het SO
 - Plaatsing in het VSO
- Overige arrangementen, die bekostigd worden uit de middelen van het SWV PO 20.01:
 - In de reguliere basisschool
 - In een (tijdelijke) tussenvoorziening

4.2 Toekenning van extra ondersteuning

Wanneer de basisondersteuning ontoereikend is om het onderbouwde *Ontwikkelingsperspectief* (OPP) en uitstroomprofiel van een leerling te realiseren is extra ondersteuning mogelijk. De extra ondersteuning kan plaatsvinden:

- 1) In de basisschool (licht)
- 2) In een tijdelijke setting (medium)
- 3) In het SBO (medium) SO of VSO (zwaar)

Uitgangspunt is dat toekenning van extra ondersteuning handelingsgericht is en uitgaat van wat de leerling, de leerkracht, de school en de ouders nodig hebben om er voor te zorgen dat het verwachte uitstroomniveau kan worden gerealiseerd.

Voor extra ondersteuning in het SBO en (V)SO is een *Toelaatbaarheidsverklaring* (TLV) wettelijk verplicht. Het is eveneens wettelijk verplicht dat een *Commissie van Advies* (CvA) het bestuur van het SWV adviseert over het afgeven van een TLV.

De schoolbesturen die deel uitmaken van het SWV PO 20.01 hebben besloten dat de *Procesgang Handelingsgericht arrangeren* gebruikt gaat worden, door de school van een leerling waarvoor een TLV is aangevraagd. Dit instrument maakt de ondersteuningsbehoefte van de leerling duidelijk.

Binnen SBO 't Hoge Holt vallen alle leerlingen in de categorie *Medium*.

4.3 (Handelingsgericht) Arrangeren

Handelingsgericht arrangeren betekent: Om het verwachte ontwikkelings- en uitstroomniveau van een leerling te realiseren concreet beschrijven wat er nodig is aan:

- aandacht en tijd;
- deskundigheid;
- methoden, middelen of materialen;
- inrichting van het schoolgebouw;
- samenwerking met ketenpartners.

Iedere SBO school heeft een *Schoolondersteuningsteam* dat bestaat uit de Intern Begeleider(s) en de directeur (als eindverantwoordelijke voor zorg en begeleiding), aangevuld met een deskundige met diagnostische expertise (multidisciplinaire ondersteuning in de basisondersteuning). Een medewerker van het CJG kan het ondersteuningsteam aanvullen wanneer signalen over de ontwikkeling van een leerling daartoe aanleiding geven. Integrale afstemming en ondersteuning wordt daarmee mogelijk (één kind, één plan).

Het doel is om te komen tot een transparant en niet bureaucratisch proces van arrangeren, dicht bij de school. De extra ondersteuning kan daardoor snel ingezet worden. In dit proces zijn 3 fasen te onderscheiden: Vaststellen, Bepalen en Toewijzen. Deze 3 fasen zijn als volgt uitgewerkt:

- 1) Het schoolondersteuningsteam stelt op basis van beschikbare gegevens uit het LOVS, ZIEN, observatie- en onderzoeksverslagen en de evaluatie van de HGW- cyclus vast dat de leerling extra ondersteuning nodig heeft, die de basisondersteuning van de school overstijgt;

- 2) Het schoolondersteuningsteam bepaalt (handelingsgericht) wat de leerling nodig heeft aan tijd, aandacht, deskundigheid, materialen en middelen, ruimtelijke omgeving en samenwerking met andere instanties.
- 3) Ook geeft het team aan hoe en waar de extra ondersteuning kan worden gerealiseerd, in de eigen SBO school, in een basisschool of elders. Zo is er sprake van handelingsgericht arrangeren. Dit mondt uit in een arrangement of de aanvraag van een TLV. In het laatste geval is een onderbouwing d.m.v. het ingevulde VPI nodig.

Om te voorkomen dat de vraag 'Wat is er nodig' wordt beantwoord met de wedervraag 'Wat is het aanbod?' zijn er voorbeeldarrangementen ontwikkeld (bijlage). Deze voorbeelden kunnen fungeren als een handelingswijzer / checklist voor het bepalen van de concrete uitwerking van de ondersteunings-behoefte, die uit het VPI naar voren is gekomen.

Collega's met specifieke expertise op het gebied van cluster 3- en cluster 4-problematiek kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan het beantwoorden van de vraag 'Wat hebben deze leerling / deze leerkracht / het team / de ouders nodig. Zij ondersteunen de school bij het inrichten en uitvoeren van een arrangement dat past bij de leerling, de leraren, de school en de ouders.

Ieder arrangement past in een matrix die bestaat uit vijf velden (zie schema). Deze velden zijn ontleend aan het instrument 'Indiceren vanuit onderwijsbehoeften' (IVO).

	Leerling	Leerkracht	School(team)	Ouders
Aandacht en tijd				
Specifieke deskundigheid				
Methoden, materialen en faciliteiten				
Inrichting schoolgebouw				
Samenwerking ketenpartners				

- Uiteraard worden alleen de cellen ingevuld die van toepassing / relevant zijn.
- Het proces van arrangeren leidt tot het ontwerpen van arrangementen die flexibel zijn qua duur, omvang en intensiteit.
- In het proces van arrangeren kan duidelijk worden dat de leerkracht of het schoolteam specifieke deskundigheid moet ontwikkelen. Dit onderdeel van het arrangement wordt bekostigd uit de professionaliseringmiddelen van de school.

4.4 Opmerkingen hoofdstuk 4

In de deelregio WSNS Noordenveld / Westerkwartier wordt de 'ondersteuningsstructuur vóór PO' als efficiënt en effectief ervaren. Het SWV is zowel inhoudelijk als financieel goed op orde. Om die reden is onze verwachting dat de overgang van WSNS naar Passend Onderwijs geen rigoureuze en/of negatieve veranderingen teweeg zal brengen, wat betreft de mogelijkheden van ondersteuning voor leerlingen. Wij zien daar juist kansen om de ondersteuningsstructuur te verbeteren.

De structuur en de paden zullen echter veranderen. Op basis van vraag en ervaringen zal de nieuwe structuur gaandeweg vorm krijgen. Binnen de deelregio is er sprake van een groeimodel. De ontwikkelingen staan regelmatig op de agenda van het directieoverleg en managementoverleg.

5) Grenzen aan zorg, conclusie en ambities

Grenzen aan de zorg.

Jammer genoeg kunnen wij op onze school niet alle kinderen helpen.

Om een kind optimaal te begeleiden moet de leerling aan een aantal voorwaarden voldoen, te weten;

- Een kind moet in een groep van ongeveer 15 leerlingen kunnen functioneren.
- Het kind moet beïnvloedbaar zijn, het kind moet kunnen profiteren van instructie, leiding en begeleiding.
- Het kind moet een bepaalde mate van zelfstandigheid hebben. Het kind moet gedurende bepaalde momenten af kunnen zien van direct contact of ondersteuning door de begeleider.
- Bij aanmelding van een leerling die een tweede taal verwerft, wordt gekeken of de groepssamenstelling dit toelaat.

Leerlingen die alleen kunnen leren in de één-één situatie met de begeleider kunnen wij helaas niet helpen. Dat wil niet zeggen dat bepaalde leerlingen niet op onze school geplaatst kunnen worden. De mogelijkheden tot optimale begeleiding worden bepaald door de zwaarte of ernst van de problematiek van de leerling. Een belangrijk criterium is de invloed welke de problematiek voor het kind zelf, de groep of de school met zich meebrengt.

Kinderen met de volgende indicaties kunnen we niet helpen.

- Leerlingen met onvoldoende verstandelijke aanleg.
- Leerlingen met een IQ tussen 60-65 kunnen geplaatst worden, wanneer er geen andere problemen zich voordoen. Leerlingen met een IQ lager dan 60 kunnen helaas niet geplaatst worden.
- Leerlingen die veel verzorgingstijd vragen. De lichamelijke verzorging valt buiten de competentie van de school.
- Leerlingen die een te grote belasting vormen voor de groep.
- Leerlingen die te weinig beïnvloedbaar zijn m.b.t. sociaal gedrag.
- Leerlingen met een zware gedragsproblematiek.
- Leerlingen die fysiek en mondeling geweld gebruiken.

In een enkel geval neemt de school ook leerlingen op met een hier boven niet genoemde indicatie. Bij iedere aanmelding bekijkt het Zorgteam of onze school de juiste onderwijsomgeving is voor het kind. De begeleiding van een leerling met een andere indicatie is niet anders dan bij andere kinderen. Echter de monitoring van deze leerling is intensiever. De overplaatsing naar een andere vorm van onderwijs zal ter sprake komen indien:

- De leerling gedragsproblemen gaat vertonen welke de andere leerlingen benadelen.
- De begeleiding van de leerling ten koste gaat van de begeleiding van andere leerlingen.
- Er drie maanden geen vooruitgang in de ontwikkeling van de leerling plaats vindt.
- De uitslag van de psychologische test, of een herhaling daarvan, reden tot overplaatsing rechtvaardigt.
- De school niet meer begeleiding kan bieden die het kind nodig heeft en verdient.

Leerlingen cluster 2, 3 of 4

Op 't Hoge Holt kunnen we z.g. cluster leerlingen begeleiden. De genoemde criteria gelden ook voor deze leerlingen. Ouders kunnen aangeven dat zij hun kind met een Toelaatbaarheidsverklaring cluster 2,3 of 4 op onze school geplaatst willen zien.

De normale procedure voor toelating zal dan moeten worden gevolgd.

Ambities schooljaar 2014-2015

De school heft de volgende ambities uitgesproken t.a.v. Passend Onderwijs voor het komende schooljaar.

- De school beschrijft de basisondersteuning voor de SBO school
- De school beschrijft de extra ondersteuning voor de SBO school
- De school onderzoekt samen met het SWV 20.01 (west) of een tijdelijke opvang voor leerlingen van de basisscholen tot de mogelijkheden hoort.
- De school onderzoekt samen met het SWV 20.01 (west) of een (tijdelijke) opvang voor jonge leerlingen met een complexe hulpvraag tot de mogelijkheden behoort.
- De school geeft samen met het bestuur van OPON gestalte aan het" expertise" centrum.
In dit centrum worden de werkzaamheden van de ambulante begeleiders cluster 3 en cluster 4 gecoördineerd.
Daarnaast kan expertise ingeroepen worden door de basisscholen en gecombineerde expertise aangeboden worden aan de basisscholen.
- De school geeft vorm aan de praktische invulling van passend Onderwijs op de SBO school.

6) Bijlage(n)

6.1 Ondersteuningsplan SW PO 20.01

Voor meer informatie over dit plan wordt verwezen naar dit document.

6.2 Schoolplan en Schooljaarplan SBO 't Hoge Holt

Voor meer informatie over dit plan wordt verwezen naar dit document.